

Est. febr 17
A libáni ev. ref. egyház esperesi hivatala-e

239-1897

AZ ÉRMELLÉKI

ev. ref. egyházmegye

1896. évi Október hó 7-én

Székelyhidon tartott rendes őszi

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYH DON.
NYOMATOTT KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1896.

AZ ÉRMELLÉKI

ev. ref. egyházmegye

1896. évi Október hó 7-én

Székelyhidon tartott rendes őszi

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZEKEI YHIDON,
NYOMATOTT KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJABAN

1896.

Az
érmelléki ev. ref. egyházmegye

1896. OKTÓBER HÓ 7-ÉN

Székelyhidon tartott rendes őszi közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

J E L E N V O L T A K :

Nagy István esperes és **Zsigó Endre** egyházmegyei gondnok kettős elnökletök alatt.

a) *Tanácsbírák.*

Egyházi részről:

Világi részről:

Thamássy Lajos főjegyző	Konrád László főjegyző
Vecsey Sándor	Várad Soma jegyző s egyh. m. ügyvéd
Szathmári Sándor	Fényes Endre
Marjai Péter	Fráter Zoltán
Bányai László	Fazekas Imre egyházi jegyző.

b) *Az egyes egyházak képviselőiben:*

Albis: Kalas István l.

Älmosd:

Alsó-Abrány:

Asszonyvására: Vecsey Sándor l. Barta Sándor g.

Bagamér: Bányai László l.

Bályok:

Bogyoszló:

B.- Diószeg: Pap Gusztáv l. Oláh Ferencz g.

Félegyháza: Végh Lajos l.

Csokaly: Simon Elek l.

Ér-Adony: Jakab József l.

Er-Keserü: Fazekas Imre l. Kis József g.
Ér-Köbölkut:
Ér-Mihályfalva: Szathmári Sándor l. Konrád László pr.
Er-Olaszi: Thamássy Lajos l.
Er-Semjén:
Er-Tarcsa: Molnár József l. Tóth József g.
Felső-Abrány: Debreczeni László l. Kovács Lajos g.
G.-Petri: Takács Zsigmond l. Szabó Sándor g.
Monos-Petri:
H.-K.-Szt.-Imre: Nagy István l.
H.-K.-Szt.-Miklós:
Kakad: Csontos László l.
Kécz: Balogh Imre l.
K.-Kereki: Besenyei Imre s. telkész
Kóly:
Margitta:
Micske: Rácz Lajos l.
N.-Léta: Marjai Péter l.
Ottomány: Szabó Mihály l.
Piskolt: Ablonczy József l.
Poklostelek: Nagy Sándor l.
Szalacs: Borsos István h l. Fazekas András g.
Székelyhid: id Szabó József l.
Szt.-Jobb Bán Sándor l.
Széplak:
Tóti:
Uj-Léta:
Vajda: Magyar Gábor l.

c) *A tanítói kar részéről:*

Milotay Lajos albisi, Nagy József, félegyházi Szebeni József k.-kerekii, Vas Károly ér-tarcsai, Molnár Antal bagaméri, Erdei Gábor piskolti, Simon Márton ér-keserüi, Fazekas András poklosteleki, Szathmári János monospetii, Tóth Miklós szalacsi, Debreczeni Ferencz kakadi, Balog István csokályi tanítók

Esperes Istenhez emelt buzgó imával a gyűlést megnyitván felhívja a lelkészi kart, hogy az egyházmegyei gyűléseken ezentul annál inkább jelenjen meg, mert a legközelebb tartott lelkészi értekezlet megállapodása szerint az igazolatlanul távol levőkön a rég megállapított bírság jövőre be fog hajtatni. A lelkészi karral együtt felhívja esperes az egyes egyházakat is hogy egyházi törvényünk kívánalma szerint jövőre szintén rendszeresen képviseltessék magokat az egyházmegyei gyűléseken. Ezután a jelenlevők névjegyzéke össze állittatván a közgyűlés munkálkodását megkezdi.

I. szám Esperes előterjeszti, hogy volt egyházmegyei világi tanácsbíró Fráter Béla ur megküldvén elfoglalt hivatali állásáról végleges lemondását az így végkép megüresedett egyházmegyei világi tanácsbírói hivatalra a szavazást elrendelte az 1896-ik ápr. 29-iki k. gy. 6-ik sz. a. hozott határozat értelmében. Egyszersmind beterjeszti a beküldött szavazatok felbontásával megbízott küldöttség által Székelyhidon 1896. aug. 26 án felvett jegyzőkönyvet. Ez felolvastatván örömmel veszi tudomásul közgyűlés hogy a beadott 39 szavazatból 31 szavazatot Fráter Zoltán ur nyert. E szerint Fráter Zoltán ur egyházmegyénk világi tanácsbírójának nyilvánítottuk közgyűlés által s az eskü letételére felhivatik. E felhívásnak megválasztott tanácsbíró ur készséggel engedve a hivatali esküt leteszi s magát hivatali tisztének lelkiösmeretes teljesítésére rövid beszédben felajánlván esperes üdvözlő szavai és a közgyűlés szerencse kívánatai között hivatalát elfoglalja.

Esperes mély fájdalommal emlékezik meg azon nagy veszteségről mely egyházkerületünket folyó év augusztus hó 3-án forrón szeretett főgondnokának Méltóságos nagy-kéri Vályi János urnak halálával érte s indítványozza, hogy feledhetetlen neve s áldott emlékezete e jegyzőkönyv lapján is megörökíttessék.

Közgyűlés esperes indítványára határozatilag kimondja, hogy a törhetlen hazafinak, a polgári és vallási szabadság bajnokának, egyházunk hű fiának s erős oszlopának, a tiszántuli egyházkerület 13 éven át buzgó főgondnokának néhai

Méltóságos

Nagy-kéri Vályi János

urnak

feledhetetlen neve s áldott emlékezete egy e czélra nyitandó gyászlapon jegyzőkönyvünkben megörökíttessék.

Ugyancsak fájdalmas szívvel tudatja esperes hogy egyházmegyénk nesztora Fazekos Mihály gálos-petrii lelkész folyó év augusztus hó 25-én elhalt.

Közgyűlés fájó szívvel veszi tudomásul egyházmegyénk mindnyájunk által szeretett nesztorának elhunytát, ki oly hosszú időre terjedt szomorú világtalan állapotában is mindvégig megőrizte lelkének ritka vidámságát, s elhatározza ugyan csak esperes indítványára, hogy a közszere-
tetnek örvendett lelkipásztornak neve és emléke e jegyző-
könyvben megörökíttessék.

3 sz. Esperes beterjeszti az 1896-ik év april 26 óta elnökileg végzett ügyekről jelentését a mint következik.

Esperesi jelentés

az 1896-ik év második feléről.

I. A közigazgatás körében történt elnöki intézkedések.

1. A szalacsi lelkészi állomásra pályázatot hirdettem. A beérkezett 25 pályázati kérvényt felülvizsgáltattam és a választás napjául aug. 2-ikát kitűztem

2. Tek. Fráter Béla ur végleges lemondása mellett megmaradván, helyének betöltésére szavazást rendeltem. A beérkezett szavazatokat felbontattam. Az eredményt a választási jegyzőkönyvben beterjesztetem.

3. Az államtól csekély fizetésű lelkész társaim részére nyert 450 frt rendkívüli államsegélyt k. Szabó József, Ba'og Imre, Csuka Ferencz, Egeresi Imre, Debreczeni László, Thamássy Lajos, Fazekos Mihály, Lénárt Péter és Nagy Sándor lelkész társaim között egyenlő arányban kiosztottam.

4. A közalaptól kiutalt 720 frt segélyt, a konventi jegyzőkönyvben megnevezett egyházaknak és lelkészeknek, 70 frt tőke kamat segélyt pedig Bán Sándor lelkésznek kézbesítettem.

5. Tiszteletes Ablonczy Andor eddig asszonyvásárai segéd lelkészt ugyanilyen minőségben id. Szabó József székelyhidi rendes lelkész mellett minden lelkészi szolgálat végeztetésére felhatalmaztam, és szolgálatát más helyeken is igénybe vettem.

6. A poklosteleki lelkész lak rozzant állapotát a helyszinén megvizsgáltam a bemutatott tervrajzot és költségvetést helyben hagytam, és az építésre szükséges költsön engedélyezését a magam részéről is kérem.

7. Istári Ambrus ujlétai leánytanítónak, — Balog István eddig szt-jobbi, — Kocsis József eddig nagyváradai segédtanítóknak Csokalyon és Széplakon való igeiglenes működésükbe beleegyeztem. Váradai József kineveztetését tudomásul vettem.

8 Rác Elek szalacsi helyettes lelkész rendes lelkészszé választatván, általam az egyházmegye kötelékéből elbocsáttatott és Szalacsra helyettes lelkészül Borsos István eddig diószegi segédlelkész kineveztetett.

9. A rendes államsegélyből (756 frt) 535 frt egyházmegyei lelkész gyámoldánk pénztárát illetvén 230 frt Bán Sándor, k. Szabó József, Fazekas Mihály, Csuka Ferencz lelkész Seres János és Székely Sándor tanító társaim közt szokott arányban osztottam meg.

10 A szalacsra kitüzött választás végrehajtható nem lévén aug. 16-ra újabb választást tüzttem ki, és a többséget nyert Nagy Imre margittai lelkész megerősítése ellen felebbezés adatván be; a vizsgálatot elrendeltem

11. Augusztus 6-án Méltóságos Vályi János egyházkerületi főgondnok temetésén Majtison az egyházmegyét képviseltem.

12. A kéczi egyháztanács tudomására juttattam, hogy a tanítói fizetés pótlékául 234 frt államsegélyt nyert.

13. A felső-ábrányi egyház kötvényét megerősítettem és az 1000 frt tőke segélyt lelkész és gondnoknak kézbesíttem

14. Fazekas Mihály gálos-petrii lelkész egyházmegyénk nesztora elhalván a törvényes intézkedéseket megtettem. Szept. 6-án tiszteletes Takács Zsigmond h lelkész rendes lelkészszé meghivatván egyhangulag az elhunyt helyére általam megerősítetett

15 Az egyes egyházak történeti adatainak megírását elrendeltem.

A felolvasott jelentésben foglalt elnöki intézkedések helyeslőleg tudomásul vétetnek s megerősítetnek A jelentés II számában foglalt egyházmegyei gondnok által esperes részére kiutalt vasuti és fuvardij 9 frt 80 krban elfogadtatik.

4. Esperes beterjeszti az esperesi jelentés kapcsában az ez évben végzett canonszerű egyházlátogatás jegyzőkönyvet.

A beterjesztett jegyzőkönyv felolvastatván rövidített alakban e jegyzőkönyvben kinyomatni rendeltetik.

Esperesi jelentés

II. Az egyházak kanonszerű látogatásáról

Az egyházak kánonszerű látogatását június hó 5 én kezdtem meg s végeztem felváltva Molnár Mihály, ifjú Szabó József, Magyarai Gábor és Fazekas Imre dékánlelkészek közreműködésével.

A vallás erkölcsi életet minden egyházban kielégítő állapotban találtam ez alkalommal is. A közönséges isteni tisztelet vasárnapokon minden egyházunkban, egy pár nagyobb egyházunkban pedig hétköznapokon is kielégítő buzgósággal látogattatik. A nazarenizmus és baptizmus kialvóban van még azon egyházainkban is melyekben kezdetben nagy tüzzel lépett fel.

Egyházaink bár csaknem kivétel nélkül küzdenek a szegénységgel még is igyekeznek épületeiket lehetőleg jó állapotban tartani, az elavultakat a mai kor kívánalmai szerint átalakítani, s ahol szükséges épületeik számát új diszes épületekkel szaporítani. Így **Felső-Ábrány** iskolát épít s tanítói lakot javít. **Bályok** templomát kibővítette, ujonnan berendezte, tornyát horgonyzott vaslemezszel befedette 5223 frt 83 krból és vett két bársony urasztali terítőt 106 frtért. **Széplak** új iskolát s tanítói lakot, — **Toti** új iskolát, — **Nagy-Léta** egy 4000 frtos iskolát. — **Ér-Mihályfalva** új lelkészlakot s új leány iskolát építtetett. **Keserű** templomát, tornyát diszesen kijavította. — E tekintetben csak a **noklosteleki** és **ér-semjèni** egyházak kívánnak komoly figyelmeztetést, melyek közül elsőben a lelkészlak összedüléssel fenyeget, utóbbiban szintén sürgős kijavításra vár.

Iskoláinkban a tanítás általában véve a mai kor színvonalán áll, s csak egy pár iskolánkban nem üti meg az a mai kor által követelt mértéket, de e párral szemben számos oly iskolánk van melyekben kitünő erők kitünő eredményt érnek el. Azonban még egyházaink

nagy része igyekszik lépést tartani önmegerősítésével is az iskola ügy terén a mai korról s egymás után emelik a szebbnél szebb iskola épületeket és szervezik az új tanító állomásokat, vannak fájdalom oly egyházaink is melyekben e tekintetben sok a kívánni való. Így **Kólyon** az iskola épület oly rossz helyen s rozsz állapotban van hogy a helyett egy alkalmasabb helyen új iskola építése mulhatlanul szükséges. **Szalacson** különösen a fiiskolák oly sötétek, szűkek és czélszerűtlenek hogy azok kellő átalakítása szintén mulhatlanul szükséges. E mellett a leány növendékek nagy száma egy új leányiskola felállítását s abban egy új tanerő alkalmazását sürgősen követeli. Hasonlóan áll az iskolaügy **H.-K.-Szt.-Miklóson** hol az iskolának sötét alacsony szűk volta a kellő átalakítást, — a növendékek állandó nagy száma pedig külön leányiskola felállítását s abban külön leánytanító alkalmazását már nem engedik tovább halasztani. Végül **Székelyhidon** a leány növendékek rendkívüli nagy száma új leány iskolának felállítását s abban új tanerő alkalmazását szintén halaszthatlanul sürgeti.

Hogy az ősök egyik erénye az áldozatkészség egyházaink tagjaiban is él és munkálkodik hangos n hirdetik és bizonyítják az alább következő szép példák:

Bályokon Sáni Lajosné r. cath. nő egy sajátkezűleg himzett terítőt ajándékozott az urasztalára. özvegy k Papp Sándorné pedig a papi szék elejének letakarására, egy bársonyból készült és arany rojttal ellátott terítőt adományozott.

Margittán néhai Végh Miklósné 44 frtot hagyományozott az egyháznak.

Szeplakon Guthy Paulina — makói lakos egy 57 frtos ezüst poharat ajándékozott az urasztalára.

Csokalyon Noszlopy Gyula r. cath. birtokos a szegény gyermekek felruházására 1000 frtos alapítványt tett.

Bagamérban A volt urbéres gazda közönség egy millenáris iskola építésére 1000 frtot adományozott az egyháznak, s ennek megnyerésével az egyház előljárósága a harmadik és millenáris iskola felépítését elhatározta.

Nagy-Létán egyházi segélyalap létesült melyhez Vida Ferencz és Kis Zsuzsánna 50 frttal járultak. Holló Jó-

zsefné diszes tálezát, Balog Józsefné Tóth Sára urasztali kannát, Kiss Ferenczné Orvos Mária ezüst keresztelő edényt adományoztak.

Diószegen a város képviselő testülete az egyháztanácssal egyetértve a templom tért diszes millenaris térré alakítja át.

Ottományban Szabó Lajos ur ez évebn is megküldte szokott ajándékát 10 frtot az iskola érdemesebb növendékei részére.

Er-Mihályfalván Szabó János szegény gyermekek iskoláztatására adományozott 100 koronát, Konrád László lelkészi lak építésére 100 koronát, Mátray István magyarország térképére 12 koronát. Néh. dr. Steiner Mór végrendeletileg hagyományozott az egyház közszükségeire 200 koronát.

Er-Keserüben csokalyi lakos özv. Fényes Sándorné urnő 100 frtot bocsátott a templom építés alkalmából az egyháztanács rendelkezésére, mely összegből egyháztanács 20 frtot a templom renoválási költségére fordítani, 80 frtot pedig az adományozó urnő nevét viselő alapítványként tőkésítettetni rendelt, Ujvári Odön ur diószegi lakos — r. cath. — 50 frt. Bányai László — bagaméri lelkész — 35 frt. Kiss Imre érkeserüi közs. jegyző 20 frt, Békéssy József ur — adóján felül — 15 frt. Barta Antal ur — adóján felül — 25 frt. Bertalan Imre — adóján felül — 3 frt. S. Bertalan Imre érsemjéni lakos 2 frtot ajánlottak s részben be is fizettek a templom renoválására.

5. sz. Az előző számban olvasható egyházlátogatási jegyzőkönyvből hálás előismeréssel veszi tudomásul közgyűlés csokalyi közbirtokos r. cath. vallásu Noszlopy Gyula urnak azon valóban millenaris alapítványát melyet a csokalyi szegény iskolás gyermekek felruházására 1000 frtban tett s elhatározta hogy e szép alapítványért az alapítványt tevő Noszlopy Gyula urnak az egyházmegye részéről köszönő irat küldessék. E köszönő irat készítésével a jegyzői, elküldésével az esperesi hivatal bizatnak meg.

Egyszersmind felhivatik a csokalyi ev. ref. egyház, hogy ez alapító levél másolatát a jövő évi egyházmegyei közgyűlésre terjessze be.

6. sz. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvből kifolyólag felhivatni rendeli közgyűlés a) A kólyi ref. egyház elől-

járóságát, hogy rozzant és tanításra alkalmatlan iskolája helyett alkalmas helyen egy új iskola építéséről lehetőleg minél előbb gondoskodják

b) A szalacsi ref. egyház előljáróságát, hogy egyfelől sötét szűk iskoláinak átalakításáról továbbá a törvény által megengedettnél jóval nagyobb számú leány növendékek számára egy külön tanterem felállításáról s abban egy új tanterő alkalmazásáról sürgősen intézkedjék.

c) a h.-k.-szt.-miklósi ref. egyház előljáróságát, hogy tekintve az iskolába járó gyermekek nagy számát a leányoknak a fiuktól külön választása, — a leányok részére külön iskola építése és abba alkalmas tanító állítása tárgyában a szükséges lépéseket most már mulaszthatatlanul tegye meg.

d) a székelyhidi ref. egyház előljáróságát, hogy a már annyiszor sürgetett külön leány iskola építése és abba új tanterő alkalmazásáról mulhatatlanul intézkedjék s e tárgyban jelentését a tavaszi egyházmegyei közgyűlésre beterjessze.

7. sz. Ugyancsak az egyházlátogatási jegyzőkönyvből kifolyólag jegyzőkönyvileg felhivatni rendeli közgyűlés az ér-semjéni ref. egyház előljáróságát hogy a lelkész lak kijavításáról sürgősen intézkedjék s erre vonatkozó jelentését a tavaszi egyházmegyei közgyűlésre terjessze be.

8. Esperes jelenté a felolvasott egyházlátogatási jelentés kapcsában hogy Főlegyházán az előző évi egyházi számadást sem volt képes lelkész előterjeszteni, mert ott még most sem akarnak az egyház előljárói az egyházi számadásokat illetőleg sem áttérni a régi egyházi évről a ma már általánosan elfogadott s törvény által kötelezett polgári évre

Közgyűlés midőn rosszalását fejezi ki a főlegyházi előljárósnak a törvénnyel szemben tanúsított ezen makacssága felett s utasítja hogy jövőre e tekintetben is a törvény rendeleteihez szigorúan alkalmazkodjék, egyszersmind szoros kötettségévé teszi lelkésznek hogy egyháznak mult évi számadását 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz beterjessze. Mely meghagyásnak ha kívánt eredménye nem lenne esperes a legkormányabb intézkedés megtételére felhatalmaztatik.

9. sz. Olvastatott a poklosteleki ev. ref. egyháznak 4 darab melléklettel beadott kérvénye, melyben a rombadönt papilak felépítésére és az egyház adósságai konventálására az egyház községi közgyűlés által elhatározott 2000 frt hosszú lejáratu költsön felvételére s e költsönnek a kérvényben megnevezett egyházi ingatlanokra leendő betábláztatására megkivántató felsőbb engedély megadását kéri.

Közgyűlés felvilágosítást nyervén a poklosteleki állapotokról ugy jelenlevő lelkésze, mint különösen nagytiszteletű esperes urtól, — egyszersmind meggyőződven a felveendő költsön törlesztésére vonatkozólag beterjesztett számítás megállhatóságáról, — ugy a költsön fölvételére mint annak a kérvényben megnevezett ingatlanokra leendő betábláztatására megkivántató felsőbb engedély megadásához készséggel hozzá járul, s a kérvényt mellékleteivel együtt a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez pártolólag beterjesztetni rendeli.

10. sz. Olvastatott az alsó-vedres-ábrányi ev. ref. egyház nevében lelkész k. Szabó József aláírásával beterjesztett kérvény a hozzá csatolt 4 drb melléklettel együtt. E kérvényben az egyház előljárósága által tett következő nagy fontossága intézkedésekre kéretik a felsőbb jóváhagyás 1-or az eddig elő is csak névleg létezett ev. ref. felekezeti iskola végleges megszüntetésére 2-or A megszüntetett ev. ref. iskola helyett egy állami iskola felállítására, illetőleg az ehez szükséges helynek az ev. ref. egyház tulajdonát képező templom dombon az iskola épületet építtető társaság részére oly feltétel alatti átengedésére, hogy az építtetők és terület tulajdonos egyház között kötött szerződés szerint épített iskola épület 20 év multával az ev. ref. egyház birtokába megy át minden fizetés nélkül 3-or A felállított állami iskolában, a hit és erkölcstan tanítására tett azon intézkedésre, hogy ezért a tanítást végező ev. ref. lelkésznek birtokában hagyja az egyház továbbra is a kántor-tanítói földekből általa eddig élvezett föld illetményt mely fordulónként egy kis hold földből áll annak járulékaival együtt, s a vasut által az egyház földjéből kisajátított föld váltáság tőkéje $\frac{1}{4}$ részének azaz 25 frtnak kamatjövödelmét. A tanítói-földek többi része az egyház kezelésében marad s

haszonbére az egyház javára fordítatik. 4-er az állami iskola tanítójával Nagy Józseffel a kántori szolgálat teljesítésére kötött egyezményre, mely szerint az egyház évente 50 forintot fizet s $\frac{3}{8}$ -ad legelő illetőséget enged át nevezettnek a kántori teendők végzésért.

Közgyűlés ösmerve az alsó-vedres-ábrányi ev. ref. egyház nyomoruit helyzetét, mind amaz általa tett intézkedésekre — melyek által míg egy részről az alsó-ábrányi ev. ref. egyház iskola ügye az egyházra és tagjaira nézve lehetőleg előnyös megoldást nyert, más részről az eddig legtöbbször hiányzott képzett kántor biztosított mindenkorra a kántori teendők végzésére s mindehez minden megterhelése nélkül úgy jutott az egyház hogy idővel még egy szép iskola épülettel fog növekedni vagyona — örömmel adja jóváhagyását, s a hozzá beterjesztett kérvényt mellékleteivel együtt e jegyzőkönyv kíséretében a legfelsőbb jóváhagyás megnyerése végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre pártolólág felterjeszteni rendeli.

II. sz. Olvastatott a b-diószegi ev. ref. egyház kérvénye, melyben templom kertjének a régi, rozszant deszka kerítés helyett egy díszes, s a templom mellett létesítendő dísz-kert számára védelmet nyújtó vasrács kerítéssel leendő körül vételére, Bicsai István n.-váradí múlakatos és Séri József diószegi kőműves vállalkozókkal — az egyháztanács s egyház községi képviselőlet helyben hagyása mellett megkötött szerződés jóvá hagyását s megerősítését kéri. — Kapcsolatosan olvastatott az egyháztanács azon jelentése is, miszerint b-diószeg község képviselő-testülete, f. évi május 10 én elhatározta, „hogy a templomtér közvetlen közelében levő, s az ezredévi fákat magában foglaló ugynevezett „milleniumi sétány“ a templom térrel egybe szakítatván, az így elő álló területnek fele részét a saját költségén kerített be“ — mely áldozatkészségével, míg egyrészt az egyház vállairól 5—600 forint terhet vesz át, másrészt az eddigi templom kertnél sokkal nagyobb, s egy díszes kert alakítására teljesen alkalmas területhez juttatja az egyházat.

Egyházmegyei közgyűlésünk a diószegi egyháztanácsnak templomtere diszitására vonatkozó intézkedéseit örvendetesen veszi tudomásul, a vállalkozókkal e célból kötött szerződést helybén hagyja és megerősíti, — egyszersmind b.-diószeg község képviselő-testületének, nemes, s az ezredév megünnepléséhez különösen illő, általában pedig minden időben követésre méltó áldozatkészségeiért jegyzőkönyvileg őszinte elismerését és köszönetét nyilvánítja.

12. sz. Esperes bejelenté miszerint a g.-petrii egyház lelkészi állomását meghívás útján töltötte be, egyhangulag Takács Zsigmond, volt h. lelkészét, híván meg lelkészeül.

Közgyűlés, amennyiben a meghívás teljesen a törvény rendelkezései szerint történt, azt helyeslőleg tudomásul veszi, Takács Zsigmond meghívott lelkészt, hivatalában megerősíti s a rendes lelkészek sorába igtatja, s egyben utasítja mind őt, mind a g.-petrii egyházat a bekebelezési díjak befizetésére.

13. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi gyámintézet f. hó 6-án Székelyhidon tartott közgyűlésének következő jegyzőkönyve:

Olvastatott gyámintézeti kezelő választmány f. hó 2-án Székelyhidon tartott ülésének jegyzőkönyve, a mint következők:

I. Szathmári Sándor gyámintézeti pénztárnok jelenti, miszerint a gyámintézettel szemben nagyobb adóssággal terhelt lelkészek közül, tavaszi közgyűlés rendelkezéséhez képest, tartozásaikat 300 frtra, illetve azon alóli összegre letörlesztették négyen; tizenketten ellenben csak kisebb összeget, illetve épen semmit sem törlesztettek adósságaikból.

Kezelő választmány pénztárnok jelentését tudomásul veszi, s amennyiben a nagyobb adóssággal terhelt lelkészek tulnyomó többsége mindez ideig nem tett eleget gyámintézetünkkel szemben kötelezettségének, javasolja, miszerint

gyámintézeti közgyűlés az adósságok törlesztésére még egy havi határidőt engedélyezzen, — a 300 frton alóli összeggel tartozó lelkészek a jövedelmök utáni 3°/_o-kot ez időre szintén befizetni köteleztetvén — s egyszersmind hatalmazza fel kezelő választmányt arra, hogy az ezen idő alatt vagyis okt. 30-ig tartozásaikat nem tisztázó lelkészeket, hivatalból törölje a tagok sorából.

II Ugyancsak pénztárnok jelenti, miszerint két elhalt lelkésztársunk uyugdijra jogosult özvegyét, t. i. a szalacsi és g. petrii lelkész özvegyeket, — kezelő választmány, illetve közgyűlés jóvá hagyása reményében — felhívta, miszerint az országos gyámoldába helyettök fizetendő ez évi 2¹/₂ ^o/_o-kot s a 10 % ¹/₃ részét fizessék be gyámintézetünk pénztárába, gyámintézetünk pedig velök szemben az évi járadékokról már az 1896-ik évben is lemond.

Kezelő választmány pénztárnok eljárását helyeslőleg tudomásul veszi, és mert az az özvegyekre nézve sem hátrányos, amennyiben gyámintézet részére a f. évben sőt még a jövő évben is fizetni tartozott évi járadék elengedése a most befizetendő 2¹/₂ és 3¹/₂ ^o/_o-t fedezi, — s ezen intézkedés csak is a kezelés egyszerűsítését célozza — közgyűlésnek is helyben hagyás végett ajánlja.

III Szathmári Sándor pénztárnok jelenti, miszerint ez év folyamán gyámintézetünk tagjai közül két lelkész választatott eddigi állásánál jövedelmezőbb állásra, nevezetesen Kalas István ér-tarcsáról — albistra és Nagy Imre Margittáról — Szalacsra, s amennyiben Kalas István az albisi lelkészi hivatalt már el is foglalta, kéri kezelő választmány intézkedését a jövedelmi többletről gyámintézetünk javára fizetendő részt illetőleg :

Kezelő választmány, utasítja Kalas István albisi lelkészt, miszerint az ér-tarcsai és albisi lelkészi állomások jövedelme közt, a gyámintézet alapszabályaiban megállapított többlet — Egyszáz frt fele részét — vagyis 50 frtot, —

alapszabályaink rendelkezéséhez képest gyámintézetünk pénztárába fizesse be; Ugyan ezen alapszabály szerint Nagy Imre Szalacsra elválasztott lelkész, ezen állásának elfoglalása után, a margittai és szalacsi lelkészi jövedelmek közötti többlett — Otszáz frt fele részét, — vagyis 250 frtot — leendő köteles gyámintézetünk pénztárába fizetni.

IV. Olvasatott Szikszay József volt szalacsi lelkész özvegyének kérvénye, melyben, hivatkozással arra, hogy néh. férjéről hátra maradt adósságok törlesztésére, csak gyámintézetünk pénztárába is, már ez év folyamán 176 frt 58 krt fizetett, s a még fentlevő nagy mérvű tartozás törlesztése is csak ő reá nehezedik, kéri, hogy addig míg néh. férjének gyámintézetünkkel szemben követelesbe levő adósságát le nem törleszti, férjének kiskoru árvája gyámsegélyben ne részesíttessék — Ezzel szemben olvasatott Szikszay Zoltán m.-szigeti lelkész levele, melyben mint a néh. Szikszay József kiskoru árvájának gyámja, a kiskoru árva gyámsegélyt illető jogainak érvényben tartását kéri:

Kezelő választmány ez ügyben a következő javaslatot terjeszti gyámintézeti közgyűlés elé: mindaddig míg a néh. Szikszay József gyámintézeti — 300 frt — és házi pénztári — 150 frt adósságai s ezeknek esedékes kamatai le nem törlesztetnek, az özvegy s kiskoru árva részére közösen járuló 270 frt évi gyámsegélyből 135 frtot gyámintézeti pénztárnok az adósságok s azok kamatai törlesztésére tartson vissza, a kiutalandó 135 frtból pedig — tekintettel arra, hogy az özvegy elhalt férje adósságaiból már eddig is tetemes összeget törlesztett — özvegy részére 85 frt kiskoru árva részére pedig 50 frt fizettessék.

Gyámintézeti közgyűlés kezelő választmány intézkedéseit helyeslőleg tudomásul veszi, javaslatait elfogadja és megerősíti, illetve azokat helyben hagyás és megerősítés végett a nagyt.

és tek. egyházmegyei közgyűlés elé tisztelettel felterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlésünk a felterjesztett intézkedéseket helyben hagyja s megerősíti.

14. sz. Olvastatott a gyámintézeti kezelő választmány f. hó 2-án Székelyhidon tartott ülésének jegyzőkönyvéből az V. szám, a mint következik:

V. szám. Választmányi elnök, hivatkozással egyházmegyénk tavaszi közgyűlésének 14. sz. határozatára, melynek értelmében gyámintézetünk kezelő választmánya a lelkészi nyugdíj intézet érdekében memorandum készítésével lett megbizva, előadja miszerint ő ez irányban készített egy dolgozatot s azt elbírálás végett választmány elé terjeszti:

A terjedelmes dolgozat felolvastatván, kezelő választmány által elismeréssel és helyesléssel fogadtatik; s habár a dolgozat nem annyira a lelkészi nyugdíjintézet felállításának mikéntjével foglalkozik, mint inkább egyházi életünk különböző, s hovátovább mindinkább érezhető bajait tünteti fel, de mert a közvetlen tapasztalásból merített meggyőző erővel, s a tényleges helyzetnek megfelelő igaz világitásban tárja elénk azokat a miseriákat, melyek miatt — különösen kisebb egyházainkban — lelkész munkaképtelensége esetén, segély hiányában lelkész és egyház egyiránt sinlődnek és a melyek — egyéb okoktól eltekintve — magokban is elodázhatlanul követelik egy országos lelkészi nyugdíjintézet mielőbbi fellitását: kezelő választmány a dolgozatot minden tételeiben magáévá teszi és azt egyházmegyei közgyűlésünk elé tisztelettel felterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a felterjesztett dolgozatot szintén minden pontjaiban magáévá teszi. — Es hogy az országos lelkészi nyugdíjintézetnek, egyházmegyénk által oly rég idő óta s oly sokszor sürgetőleg hangoztatott esz

méje, elvalahára a valóság stádiumába lépjen jelen dolgozatot — külön lenyomatban — megküldeni határozza közgyűlés a testvér egyházmegyéknek azon kérés kapcsán, hogy e rendkívüli fontosságú, nem csak lelkészeink de különösen kisebb egyházaink jövőjére elhatározó befolyással bíró ügyet magukévá tévén, egyházmegyénkkel egyetértőleg járuljanak kérelemmel a jövő év tavaszán össze ülendő főtitk. s mélt. egyházkerületi közgyűléshez, miszerint az országos lelkészi nyugdíjintézet mielőbbi életbe léptetésére, egyházi legfőbb hatóságunknál — a szükséges lépéseket sürgősen megtenni méltóztassék.

15. sz. Olvastatott Magyar Gábor vajdai és Fazekas Imre érkeserői lelkészeknek a dékánágróli lemondása.

Közgyűlés a lemondást elfogadja, s helyettök dékanokul ifj. Szabó József h.-k.-szt.-miklósi és Végh József érsemjéni lelkészeket megválasztja.

16. sz. Olvastatott Fazekas Imre érkeserői lelkésznek a számvevőségróli lemondása.

Közgyűlés a lemondást elfogadja, s az egyházmegye IV. köréhez tartozó egyházak számvevőjéül Végh József érsemjéni lelkészt megválasztja.

17. sz. Olvastatotta bihari ev. ref. egyházmegyének a nagyváradi ev. ref. felsőbb leányiskola internatusára vonatkozó azon határozata, melynek értelmében a jövő 1897. évi szeptember hó 1-én megnyitandó internatus berendezését, abba való felvételt s egyéb szükségeseket tárgyzó munkálat elkészítésére egy bizottság küldessék ki, melynek egyik főfeladatát képezné, véleményt adni arra nézve is, hogy az egyházmegyékben miként volna lehetséges internatusi alapítványi helyeket létesíteni.

Tudomásul vétetik

18. sz. Olvastatott a nagybányai ev. ref. egyházmegyének arra vonatkozó átirata, mely szerint a lelkészi fizetések az 1848.-iki 20. t.-cz. alapján országos törvényhozás útján akként rendeztessenek, hogy a lelkészi fizetés minimuma 800 forintnál kevesebb ne legyen.

Ezen közérdekű indítvány egyházmegyénk által elfogadtatik s egyházkerületi képviselőink megbizatnak, hogy az egyházkerületi közgyűlésen ezen indítvány elfogadását támogassák.

19. sz. Olvastatott a szatmári ev. ref. egyházmegyének a helyettes-esperes jogkörének megállapítására vonatkozó szózata

Ezen szózatban foglaltaknak csak azon részét fogadja el egyházmegyénk, miszerint az egyházkerületi közgyűlés fölkérendő, hogy addig is, míg törvényhozó zsinatunk összeülhet, — hozzon oly határozatot, mely szerint a nem mulékony de huzamosabb ideig tartó betegség esetén helyettesítő esperes a fennálló jogszokás és a gyakorlati szükséglet követelő erejénél fogva szintoly jog- és hatáskörrel tagja az egyházkerületi közgyűlésnek, mint a minő az egyházi törvények 161-§-ának b. pontja alapján a rendes esperes, avagy a halál esetén helyettesítő esperes is.

20. sz. Olvastatott Aranyi György bogyoszlói ev. ref. lelkésznek a margittai ev. ref. egyháztanács azon határozata elleni felelőzése, mely szerint margittai birtoka után 2 forint egyházi adó vettetett ki terhére.

Amennyiben Aranyi György bogyoszlói lelkész a margittai egyházi adófizetőknek azon osztályába tartozik, kik 40 forinttól 50 forintig terjedő állami adót s ennek megfelelőleg évenként 4 forintot és 60 liter buzát, — s a szükséglethez képest némi járulékot is szoktak fizetni, ami átlag számítva 8 forintnak felel ugyan meg, — de miután más községben lakók semmiféle járú

kok fizetésére nem kötelezhetők — Aranyi György lelkész margittai egyház adója 4 frt és 60 liter búzának 25%-jában, azaz 1 forintban és 15 liter búzában állapítatik meg.

21. sz. Az érmelléki ev. ref. tanító-egylet 1896. május 1-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéi tudomásvétel végett, — egyleti és gyámintézeti alapszabályait pedig megerősítés és jóváhagyási záradékkal leendő ellátás végett felterjeszti.

A jegyzőkönyv tartalma tudomásul vétetik, s a jegyzőkönyvben foglalt elnöki milleniumi-beszéd az egyházmegyei közgyűlési jegyzőkönyvbe felveendő, az alapszabályok pedig a tanügyi bizottságnak véleményes jelentés tétel végett kiadatnak.

Az „érmelléki ev. ref. tanító-egylet“ által 1896. máj. 1-én Székelyhídon tartott közgyűlést megnyitó elnöki milleniumi beszéd.

Midőn a mindnyájunkra nézve kiváló emlékezetségű közgyűlésünket megnyitni szerencsém van, nem tehetem ezt a nélkül, hogy meg ne emlékezzem azon magasztos történelmi ünnepélyről, mely a gondviselés kiváló kegyéből ez évben nemzetünknek jutott osztályrészül, s nem vonhatom ki magam azon közlekedés alól, mely hazánknak minden terén ezerszeresen viszhangzik. — Avagy egyedül a legmagyarabb tanítóság volna az, mely nemzetének ezer év hullámaitól csapkodott szobrára elsőnek ne tenné honszeretetének szerény koszoruját? Ha van jogcíme bármely testületnek részt kérni e nemzeti ünnepből, mennyivel több lehet e fontos cultur-missiót önzetlenül teljesítő magyar és református tanítóságnak. Mert — a nélkül, hogy munkánk és hivatásunk nemzet fenntartó fontosságával szerénytelenül kérkednénk, — bátran kimondhatjuk, hogy abban — egyéb tényezők közt — hogy hazánk s nemzetünk ezeréves büszke fává növekedett, kétségbe nem vonható érdemei vannak hazánk ref. tanítóságának is, kinek általánosan ismert hazaszereteténél csak hagyományos szegénysége volt nagyobb. — Ezen

kicsiny de lelkes gárda s ennek egyháza őrizte legféltettebben nemzetünk zengzetes nyelvét akkor is, midőn nagyjai magukat magyarnak vallani szégyenlették, szolgálta nemzetét, lobogtatva az igazi felvilágosodás fáklyáját apostoli szegénységben — szörköntös — s erdei méz mellett.

T. Közgyűlés! A történelem intő tanúsága szerint nincs nemzet mely a megpróbáltatások szorongató viharait elkerülhette volna, külső és belső ellenség egyaránt apasztotta mindeniknek erejét s hogy hazánk e megpróbáltatásokat szerencsésen átszenvedte s a gondviselés kiváló kegye gyanánt a II-ik évezredbe is átlépett: az hagyományos hazaszereteten s politikai uralkodásra termett faj jellegén kívül kiválóan megbízható jellem tisztassága s a mi ezzel analog megtisztult erkölcsi érzetének tulajdonítható. Mert a jellem mint valami titkos erő, mint valami rejtett gyökérszál szövődik bele az egyén életviszonyaiba ez képesíti őt arra, hogy a kísértet templom ormáról sérelem nélkül ereszkedjék alá, ez ad erőt neki, hogy a nagyság s dicsőség vakító fényét szemhunyorgatás nélkül állhassa ki. A ki ezzel fel van vértézve, az nem habozik, nem retten vissza a veszélytől. Vet, nem gondol azzal, fog-e aratni? A finomult erkölcsi érzet pedig mint éltető melegítő delej áram a szívet kihűlni — nem engedvén, az érző embert számító állattá lenni meggátolja, az ilyen szív képes szeretni, tünni, lemondani, megbocsátani. — A két vonás nélkül a legtökéletesebb emberi kép is hiányos ezek nélkül a legzseniálisabb elmék elvesztik becsüket, nélkülök ember nem, nagy ember annál kevésbé képzelhető. Ily egyénekben — hála a gondviselésnek — hazánk mindenha gazdag volt, s nagyjaink lángoló honszerelme s áldozatkészsége a csüggedőket s aluszékonyókat is hasonló tette buzdította. — Uraim! az embert ilyenné nevelni a mi osztályrészünk, ilyet mennél többet nevelni nehéz bár, de hazafias kötelességünk, a ki a hazának csak egy ily egyént nevelt is, az nem élt hiába, maga iránt nemzetét hálára kötelezte. Azonban megvallhatjuk őszintén hogy a jellem és szívkepezés tekintetében népiskoláink legtöbbje nem felel meg a hozzájuk kötött várakozásoknak, nevelésünk ez irányban még jobb időre vár. Ennek oka szerintem — a tantervek rendszertelen beosztásán kívül főleg

azon körülményben fekszik, hogy tanítóságunk óriási többsége testét lelkét lenyügöví szegénységgel fogva nem fekterheti be munkájába összes erkölcsi tőkét, másfelől iskoláink általában a felekezetek szolgálatában állván, ezek többsége megelégszik pusztán lelketlen dogmák s száraz hitágazatok gépszerű elsorolásával, édeskeveset törödve a vallásos — még kevesebbet a hazafias érzület fejlesztésével. Természetes, hogy a tankönyv irodalom ezt az irányt szolgálja. Ma az utiluarizmus rohanó századában a jelszó a gyakorlati életre való nevelés a teendő embernek minél többféle ismeretekkel való megtömése. Morál, jellem az másodrendü exigentia. — Nékem pedig úgy tetszik mintha az a tiszta erkölcs, melyet Berzsenyi minden ország támasza, talpkörének mondott, inogni kezdene, s a társadalmakon a dekadentia az erkölcsi feslettség jelei mutatkoznának. A társadalom politika barometruma borus időt jelez. Az egyén erkölcsi világát szabályozó iránytű idegesen írbrél. E jelenségeket nekünk, mint a cultura legszélő őrszemeinek ha felismertük jelezni, s amennyiben hivatásunk a nevelés további fejlődésében megakadályozni magasztos kötelességünk. Ez összejöveteleknek sincs s nem lehet más célja, mint a nevelés útjában álló akadályokat egyenként félre tenni s a rendelkezésünkre álló csekély eszközökkel a megállapított kör tovább terjedését meggátolni — Ily irányu munkáinkra annak áldását kérve, ki előtt „ezer esztendő annyi, mint a tegnapiak ő elmulása“ önöket egyenként is összesen szívem melegével üdvözölve a közgyűlést ezennel megnyitom.

22. sz. A margitai ev. ref. egyháztanács beterjeszti Dobó Gyula tanító kérvényére 1896 Sept. 27-én 2 sz. a. hozott azon határozatát, melyben nevezettnek 452 frt 14 krt állapít meg tisztán tanítói fizetésül s kéri az általa megállapított tanítói fizetést oly tisztán tanítói törzs fizetésnek nyilvánítatni mely nevezett tanító részére nyugdíj alapul szolgáljon.

Tekintettel azon körülményre hogy a margittai járás főszolgabirája által 1893 évi deczember 23-án felvett jegyzőkönyve tárgyalás során a Dobó Gyula tanítói fizetése 452 frt 14 krtban és a kántori fizetés 94 frtban lett elkülönítve

megállapítva, — tekintettel továbbá arra is hogy nevezett tanító 8 frt 40 kr nyugdíj illeték fizetésére lett kötelezve a 452 frt 14 kr tanítói fizetésnek megfelelőleg: Dobó Gyula tanítói nyugdíj alapjául szolgáló tanítói törzs fizetését 452 frt 14 krban állapítja meg.

23. sz. Esperes jelenti hogy Paál Gyula volt gencsi káplán az álmosdi egyházban, Soós Károly az érolaszii egyházban működő segéd lelkészek az egyházmegyébe kebelezetésüket kérik.

Bizonyítványaiknak az esperesi hivatalhoz bemutatása mellett megnevezett helyeiken megerősíttetnek s az egyházmegye kötelékébe kebeleztetnek.

24. sz. Olvastatott a micskei egyház előljárói részéről lelkész és gondnok aláírásával beadott kérvény melyben Füzesi Endre volt szent-leány-falvi tanítónak a megüresedett micskei tanítói állomásra egyhangulag történt megválasztását bejelentetvén annak a közgyűlés által megerősítése kérelmeztetik.

A választás tudomásul vétetik. Füzesi Endre megválasztott tanító állásában megerősíttetik s felhivatik hogy a bekebelezési díját az egyházmegye pénztárába mielőbb fizesse be.

25. sz. Olvastatott az ér keserői egyház előljáróságnak jelentése melyben midőn Simon Márton okleveles tanítónak megválasztását beterjeszti egyszersmind kéri közgyűlést e választást megerősíteni s megválasztott tanítót az egyházmegyébe kebeleztetni.

A választás tudomásul vétetik s megerősíttetik. Megválasztott tanító az egyházmegyébe kebeleztetik s egyszersmind felhivatik a bekebelezési díjnak az egyházmegye pénztárába mielőbb befizetésére.

26. sz. Olvastatott az albisi egyháztanácsnak Milotay Lajos ideiglenesen megválasztott tanítónak állandósítása tárgyában 46/96 sz. a. hozott s 2 darab melléklettel megerősítés végett közgyűlés elé terjesztett határozata.

Közgyűlés készséggel teljesíti az albisi egyház előjáróságának e beterjesztett határozatában foglalt kérelmét s annak értelmében Milotay Lajos megválasztott tanító állandósítását megerősíti.

27. sz. Olvastatott a k.-kerekii ref. egyház előjáróságának jelentése Szebeni József okleveles tanítónak leánytanítóvá történt megválasztatásáról, s annak kapcsán beterjesztett kérelme megválasztott tanító állandósítását és bekebelezését illetőleg.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s megerősíti, megválasztott tanítót az egyházmegyébe kebelezi s utasítja a bekebelezési díjnak az egyházmegye pénztárába mielőbbi befizetésére

28. sz. Olvastatott az apát-kereszturi egyház előjáróságának jelentése melyben tudatja, hogy Székely Sándor okleveles tanító általuk állandó tanítóvá megválasztott s kéri e választás megerősítését megválasztott tanítónak bekebelezését.

A jelentés tudomásul vétetik, megválasztott tanító állásában megerősítetik, az egyházmegyébe kebeleztetik felhivatván a bekebelezési díjnak az egyházmegye pénztárába mielőbbi befizetésére.

29. sz. Olvastatott Nagy Sándor poklosteleki lelkésznek az egyháztanácsnak folyó év szept. 7-én 4 sz. a. hozott végzése ellen beterjesztett felebbezése, melyben az egyháztanács azon határozatának — hogy felebbező részére az államivá lett iskolában általa teljesítendő, vallástanításért semmi díjat nem állapít meg, hanem e vé-

gett a magas kormánynál kérvényez, — megválasztatását s részére méltányos díj megállapítását kéri.

Közgyűlés tekintve felebbező lelkész kérelmének jogosságát a vallás tanításért részére fizetendő évi díjat 50 frtban állapítja meg s tekintve azt, hogy az egyház előjáróságának a magas kormánynali kérelmezése sikerre semmi esetre nem vezet mert a vallás tanításról gondoskodni egyenesen a felekezetek saját érdekei által parancsolt kötelességek, az egyháztanácsnak lelkész megfelebbezett határozatát megváltoztatva a vallás tanításért lelkész részére megállapított 50 frt kifizetésére a poklosteleki ev. ref. egyházat utasítja.

Közalapi segély kérvények

30. sz. Alsó-ábrányi egyház Egyházmegyénk e legkisebb s legszegényebb anyaegyháza lelkészi laka meléképtületeinek s kerítésének felépítése s adóssága törlesztése végett 100 frt segélyre ajánlatik.

31. sz. Monos-petrii leány egyház. Ez igen szegény kevés népességű idegen felekezet és nemzetiség közé ékelt leány egyház előkönyörgői laka tetőzetének ujításából 200 frt segélyre ajánlatik.

32. sz. Er-adonyi egyház. E kevés népességű nagy párbérrel terhelt szegény egyház lelkészi laka építéséből fenmaradt adóssága törlesztésére 100 frt segélyre ajánlatik.

33. sz. Gálos-petrii egyház. E szegény kis egyház elavult s lakhatatlanná vált lelkész laka helyett uj lelkészi lak építéséből 500 frt segélyre ajánlatik.

34. sz. Kéczi egyház. E szegény idegen felekezet és nemzetiség közé ékelt kised egyház lelkészi laka javítása s az iskola építéséből származott adóssága törlesztése végett 160 frt segélyre ajánlatik.

35. sz. Kólyi egyház. A philoxera vész által felette sokat szenvedett ezen kis egyház temploma megrongált

tetejének kijavitása és a mennyezet megcsinálása végett 100 frt segélyre ajánltatik

36. sz. Kis-kerek i egyház. E buzgó s a legközelebbi években építkezésekre nagy áldozatokat hozott kis egyház iskola építésből fenmaradt adóssága törlesztésére, a lelkészlak és iskolai mellék épületek javítására 150 frt segélyre ajánltatik.

37. sz. Csuka Ferencz apátkereszturi lelkész. A megélhetésre is elégtelen jövedelmet nyújtó kisdud egyházban missiót teljesítő, vagyontalan s neje tolytonos betegeskedése folytán adóssággal terhelt lelkész 200 frt segélyre ajánltatik.

38. sz. K. Szabó József alsó-ábrányi lelkész. Ez idegen nemzetiség és felekezet közt levő szegény egyházban végetlen csekély fizetéssel bíró missiót teljesítő vagyontalan családos lelkész mindennapi eledele biztosítása végett 200 frt segélyre ajánltatik.

39. sz. Debreczeni László felső-ábrányi lelkész. E csekély jövedelmű szegény kis egyházban szolgáló nagy családú vagyontalan lelkész középiskolába járó két gyermeke taníttatásából 150 frt segélyre ajánltatik

40. sz. Szathmáry János monospetrii előkönyörgő. E felette csekély jövedelmű szegény leány egyházban missiót teljesítő, állandó segély nélkül családját fentartani nem képes vagyontalan előkönyörgő midőn most még csapásokat és kárt is szenvedett a kért 100 frt segélyre ajánltatik.

41. sz. Nagy Sándor poklosteleki lelkész. E csekély fizetésű, nagy családú eladósodott lelkész midőn most nője betegeskedése által új és tetemes kiadásokkal terheltetik 200 frt segélyre ajánltatik.

42. sz. Balog Imre kéczi lelkész. E csekély jövedelmű kis egyházban missiót teljesítő lelkész 100 frt segélyre ajánltatik.

43. sz. Egeressy Imre kólyi lelkész. E sok elemi csapás által sújtott tetemes adóssággal terhelt lelkész két gyermekének neveltetése végett 100 frt segélyre ajánltatik.

44. sz. Jakab József ér-adonyi lelkész. E csekély

jövedelmü kis egyházban szolgáló tetemes adóssággal terhelt ifju lelkész 100 frt segélyre ajánlatik.

45 sz. Rendkívüli államsegélyért folyamodnak: k. Szabó József alsó-ábrányi, Bán Sándor szt.-jobbi, Nagy Sándor poklosteleki, Egeressy Imre kólyi, Jakab József ér-adonyi lelkészek. Szathmári János monospetrii előkönyörgő, Vida Ferencz ér-adonyi, Kágyi József ér-olaszii, Nagy József félegyházi tanítók: Csekély fizetésökre, szegénységökre s az elemi csapások következtében szenvedett megkárosodásokra való tekintetből mindannyian segélyre ajánlatnak.

46. sz. Reform segély egyleti segélyért folyamodnak az ér-olaszii, apátkereszturi, gálos-petrii, poklosteleki, monos-petrii, alsó-ábrányi, szent-jobbi, ér-adonyi, kis-kerekii egyházak. Mint mindannyian igen szegény kis egyházak a kért segélyre mindannyian a legmelegebben ajánlatnak.

47. sz. E jegyzökönyv hitelesítésével Fényes Endre Drávetzky Béla. Váradi Soma egyházmegyei világi tanácsbirák, id. Szabó József székelyhídi lelkész s Thamássy Lajos egyh. m. e. főjegyző megbizatnak.

Birósági ügy.

48. sz. Tárgyaltatott Tallódi Sándor nagy-létai lakos s megválasztott egyházfinak betérjesztett kérvénye melyben előadja hogy egyházi állását nem foglalván el azon indokból, mert ez állás betöltésének feltétlen kelléke az irni olvasás tudás, ő pedig irástudatlan s így megválasztható sem volt, a nagylétai egyháztanács ezen indokát figyelembe nem vette, hanem őt 20 frt pénzbírságban elmarasztalta s ez összeg rajta be is hajtatott. Ő tehát felebbez a nagy-létai egyháztanács ezen határozata és eljárása ellen, s kéri a tőle behajtott 20 frtnak visszaadását és az egyházfiság alóli felmentését.

Tekintve először is azon körülményt, hogy az egyháztanácsi végzés és eljárás ellen felebbező a törvényes felebbezési határidőt be nem tartotta, tekintve továbbá azt hogy a nagy-létai egyháztanács lelkész elnöke felebbező azon egyedüli indokával szemben, hogy ő irástudatlan,

kétséget kizárólag bebizonyította, hogy felebbező irástudó s eként felebbezése minden alapot nélkülöz: bíróság a nagylétai egyháztanács határozatát s arra alapított eljárást jóváhagyja, felebbezőt pedig kérvényével elutasítja, miről felebbező jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

49. sz. Tárgyalás alá vétetett a Szalacson 1896 aug 16-án történt lelkész választás ellen több szalacsi egyház tag által beadott felebbezés.

A tárgyalás kezdetén meggyőződven bíróság arról hogy az ez ügyben tanukul és vádlottakul szereplő szalacsi egyháztagok rendszeresen megidézve nem lettek — az idő rövidsége miatt — s így mindnyájan meg sem jelentek, a tárgyalást folyó év október hó 21-ére elhalasztja és felhívja egyházi elnök esperest, hogy ezen időre azaz folyó év okt. 21-én reggeli 9 órára a székelyhidi ev. ref. papi lakra összes tanukat panaszló felebbezőket és vádlottakat megválasztott lelkészszel együtt vétiv mellett megidézzé.

Az 1—10, 23, 30—49 számokat jegyzette Thamássy Lajos e. f. jegyző.

A 11—16 számokat jegyzette Fazekas Imre e. jegyző.

A 17—20 " " Konrád László v. f. jegyző.

A 22—29 " " Váradi Soma v. jegyző.

Hitelesített Székelyhidon 1896. november hó 5-ik napján

Fényes Endre,
egyházm. v. tanácsbíró.

Thamássy Lajos,
egyh. m. e. főjegyző.

id. Szabó József,
ev. ref. lelkész.

TÁRGYMUTATO.

1. sz. Fráter Zoltán egyh. m. v. tanácsbíróvá választása megerősítettük.

2. sz. A tiszántúli egyházkerület főgondnoka Vályi János elhunyt tudomásul vétetik s emléke e jegyzőkönyvünkben megörökítetténi rendeltetik úgy szintén Fazekas Mihály volt gálospetri lelkésze egyházmegyénk ez idő szerinti nesztora is.

3. Esperesi jelentés I-ső része felolvastatik.

4. Esperesi Jelentés II-ik része.

5. Noszlopy Gyula urnak a csokalyi szegény iskolas gyermekek te ruházására tett 1000 frtos alapítványa hálás köszönettel tudomásul vétetik.

6. sz. A kolyi szalacsi, h.-k.-szt.-miklósi és székelyhidi egyházak részben iskoláik átalakítására részben új iskola építésére felhivatnak.

7. sz. Er-semjéni egyház előjárósága felhivatik, hogy a lelkész iak kijavításáról sürgösen intézkedjék.

8. sz. A főegyházi egyház előjárósága megrovatik s lelkésznek az egyház mult évi számadásának beterjesztése 30 nap alatt szoros kötelességévé tétetik.

9. sz. A poklosteleki egyház kérvénye 2000 frt költsön felvétele tárgyában pártolólag a főtsz. egyházkerületre felterjesztetik.

10. Az alsó-ábrányi egyház kérvénye iskolája megszüntetésére, egy állami iskola részére a templom dombon alkalmas hely adása stb. tárgyában pártolólag a főtsz. egyh. ker. közgyűlésre felterjesztetik.

11. sz. A diószegi egyháztanácsnak templomtere kerítésére vonatkozó intézkedése örvendetes tudomásul vétetik..

12. sz. A gálospetri lelkész választás megerősítettük s Takács Zsigmond megválasztott lelkész a rendes lelkészek sorába igtattatik.

13. sz. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet okt. 6-án tartott közgyűlésének beterjesztett jegyzőkönyve felolvastatik s az abban foglalt intézkedések helyeslőleg tudomásul vétetnek.

14. sz. Az egyh. m. lelkészi gyámintézet kezelő választmánya által beterjesztett s a lelkészi nyugintézetet tárgyazó nemorandum elfogadtatik s kinyomatni határozatlik.

15. sz. Magyar Gábor és Fazekas Imre dékánok lemondása elfogadtatik s helyökre Végh József és ifju Szabó József lelkészek megválasztatnak.

16. sz. Fazekas Imre egyházmegyei jegyzőnek számvevőségről lemondása elfogadtatik s helyére Végh József egyházmegyei számvevőnek megválasztatik.

17. sz. A bihari egyházmegye határozata a n.-váradai nőnevelő intézet megnyitására vonatkozólag örvendetes tudomásul vétetik.

18. sz. A n.-bányai egyházmegye átirata a lelkészi fizetés minimumának 800 frt emelése tárgyában elfogadtatik s az egyházmegye képviselői ez indítványnak az egyházkerületen támogatására felhivatnak.

19. sz. A szathmári egyházmegyének a helyettes esperes jog körének megállapítására vonatkozó átiratára határozat hozatik.

20. sz. Aranyi György bogyoszlói lelkésznek margittai egyházi adója megállapittatik.

21. sz. Az egyházmegyei tanító egyesület május 1-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének tartalma tudomásul vetetik.

22. sz. Dobó Gyula margittai tanító kérvényére tanítói törzs fizetése megállapittatik.

23. sz. Paál Gyula s lelkész Álmosdra, Soós Károly s lelkész Er-olasziba e minőségben bekebeleztenek.

24. 28 számokban Füzesi Endrének Micskére Simon Mártonnak ér keserübe, Milotay Lajosnak Albisra, Szebeni Józsefnek K.-Kerekibe és Székely Sándornak Apát-Kereszturba lett megválasztatásuk megerősittetnek s nevezett tanító urak az egyházmegyébe kebeleztenek.

29. sz. Nagy Sándor poklosteleki lelkész részére valóság tanításért az állami iskolában 50 frt állapittatik meg évente.

30-44-ig Közalapi segély kérvények.

45. sz. Rendkívüli államsegélyérti kérvények.

46. sz. Reform segély-egyleti segélyérti kérvények.

47. sz. Jegyzőkönyv hitelesítésével egy küldöttség megbizatik.

Birósági ügy.

48. sz. Tallódi Sándor n.-létai lakosra vonatkozó határozata a n.-létai egyháztanácsnak jóváhagyatik.

49. sz. A szalacsi lelkész választás ellen beadott fellebbezés tárgyalás okt. 21-ére halasztatik.

kiadta : Thamássy Lajos.

